

Socialförvaltningen

Socialnämnden

Handläggare:
Helene Löwgren

Skrivelse till Regeringskansliet gällande romsk inkludering

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att översända skrivelse till Regeringskansliet enligt **bilaga 1**.

Sammanfattning

Uppsala kommun valdes av regeringen till en av fem utvecklingskommuner för romsk inkludering för perioden 1 juni 2016 till 1 juni 2020 och socialnämnden har samordningsansvaret för det kommunövergripande utvecklingsarbetet. En avgörande faktor är att det finns resurser för det fortsatta arbetet utifrån regeringens strategi för romsk inkludering. Därmed föreslås en skrivelse till Regeringskansliet om att inrätta ett nytt långsiktigt statsbidrag för kommuners arbete med romsk inkludering, det är en viktig förutsättning för kommuners fortsatta arbete att nå strategins övergripande mål att ”den rom som fyller 20 år 2032 ska ha likvärdiga möjligheter i livet som den som är icke-rom”.

Bakgrund

Sveriges regering har beslutat om en långsiktig strategi för romsk inkludering som gäller till och med år 2032 (Skr. 2011/12:56). Inom ramen för strategin utlyste kulturdepartementet år 2016 ett bidrag för utveckling av kommunal verksamhet för romsk inkludering i syfte att intensiviera arbetet med romsk inkludering. Uppsala kommun sökte bidraget genom beslut i kommunstyrelsen den 6 april 2016.

Uppsala kommun valdes av regeringen till en av fem utvecklingskommuner för romsk inkludering för perioden 1 juni 2016 till 30 juni 2018. Socialnämnden ansvarar för utvecklingsarbetet i enlighet med ansökan. I skrivelse från kulturdepartementet den 22 juni 2017 erbjöds kommunen att förlänga perioden som utvecklingskommun för ytterligare två år, 2018 – 2020, vilket kommunen valde att göra. Arbetet som utvecklingskommun för romsk inkludering är en del i regeringens samordnade och långsiktiga strategi för romsk inkludering 2012 – 2032.

Det ekonomiska stöd som ges en utvecklingskommun är 500 000 kr per år under

perioden. Medlen ska användas till att bygga upp en struktur i den kommunala förvaltningen för att förbättra romers inkludering och bedriva metodutveckling inom de områden som identifieras i strategin. Medlen används till att täcka utbildnings- och kulturinsatser, metodarbete, processtöd, information, deltagande i konferenser och seminarier. Medel som krävs för åtgärder för att uppnå strategins övergripande mål att "den rom som fyller 20 år 2032 ska ha likvärdiga möjligheter i livet som den som är icke-rom".

Perspektivet är långsiktigt och arbetet sker i ett samarbete mellan socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen, kulturförvaltningen och kommunledningskontoret. Det är viktigt att säkerställa att kompetensen finns kvar i kommunens verksamheter även efter det att tiden som utvecklingskommun är över, vilket är en central tanke i arbetet med romsk inkludering.

Delegationen för romska frågor föreslog i sin utredning en strategi för att säkerställa romers mänskliga rättigheter. Delegationen lämnade omkring 70 förslag på åtgärder inom de områden delegationen bedömt som strategiska för förändringar av romers villkor i samhället, dvs. romers rätt till delaktighet och inflytande, utbildning, arbete, bostad, hälsa och social välfärd, språk, kultur, att motverka diskriminering samt avseende försoning. Den bedömning delegationen gjorde är att insatserna måste vara långsiktiga, minst en generation eller 20 år, för att målen ska kunna uppnås. Det antiziganistiskt betingade utanförskapet är en del av samhällsstrukturen och det krävs tid, resurser och arbete för att kunna förändra det.

I regeringens skrivelse om en samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering beskrivs romers levnadsvillkor i dag som mycket sämre än för befolkningen i övrigt. För att göra det möjligt för romer, både kvinnor och män, flickor och pojkar, att delta på lika villkor som andra på alla områden i det svenska samhället, krävs en samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering 2012–2032 inom ramen för den minoritetspolitiska strategin. Det övergripande målet bör vara att "den rom som fyller 20 år 2032 ska ha likvärdiga möjligheter i livet som den som är icke-rom". Hela genomförandet av strategin bör präglas av romsk delaktighet och romskt inflytande med inriktning på förstärkt genomförande och kontinuerlig uppföljning av romers tillgång till de mänskliga rättigheterna på lokal, regional och nationell nivå.

Riksdagen beslutade att satsa medel till fem pilotkommuner mellan 2012–2015; Göteborg, Helsingborg, Linköping, Luleå och Malmö. När denna period var över fick de så kallade utvecklingskommunerna Borås, Gävle, Haninge, Stockholm samt Uppsala statsbidrag under perioden 2016–2020.

Uppföljningar och rapporter

Länsstyrelsen Stockholm och Sametingets uppföljning av förvaltningsmyndigheters implementering av minoritetspolitiken visar att starkt bidragande orsaker till att resultaten är bättre inom förvaltningsområdena, än hos de kommuner som inte ingår i ett förvaltningsområde, är bland annat det statsbidrag som utbetalas för minoritetspolitiska insatser. Ett årligt statsbidrag möjliggör för kommunerna att ha långsiktiga mål och ger bättre förutsättningar att ta sig an de utmaningar som finns.

Länsstyrelsens i Stockholm senaste årsrapport för romsk inkludering 2018 lyfter bland annat den kortsiktiga finansieringen, som utvecklingskommunerna har fått ta del av, som en viktig påverkansfaktor för arbetets legitimitet och status. Länsstyrelsens rekommendation är därför att staten bör inrätta ett nytt statsbidrag för kommuners arbete med romsk inkludering. Detta bör vara långsiktigt samt fungera som det statsbidrag som finns för kommuner som ingår i förvaltningsområden.

I statskontorets utvärdering framkommer att det kortsiktiga perspektiv som präglat regeringens styrning innebär risker för att insatser för romsk inkludering fastnar i tillfälliga projekt. Länsstyrelsen Stockholm, vars huvudsakliga uppgift består av att samordna och följa upp insatser inom ramen för strategin, har heller inte fått tillräckliga förutsättningar för att kunna arbeta med kunskapsspridning på ett systematiskt sätt. Statskontorets utvärdering visar också på att flera av myndigheternas uppdrag har varit smala och avgränsade i tid.

Företaget Emerga Institute AB hjälper offentlig sektor och företag att arbeta med mänskliga rättigheter i praktiken och det engagerades av Länsstyrelsen Stockholm för att genomföra följeforskning av pilotkommunernas arbete och har i sin slutrapport av pilotkommunernas framtida arbete med romsk inkludering tittat på pilotkommunernas budget. Emerga Institute AB menar att budgeten är det överordnande styrdokumentet för varje kommun vilket ger en indikation på den politiska viljeyttringen. I sin analys har det utgått från fyra olika begrepp: antiziganism, romsk inkludering, mänskliga rättigheter – rättighetsperspektiv samt nationella minoriteter. Enbart en av fem pilotkommuner lyfte något av nämnda begrepp i sina respektive budgetskrivningar och det menar Emerga Institute AB visar på att arbetet med romsk inkludering inte är prioriterat 2016.

Hälsa är ett av de prioriterade områdena inom strategin för romsk inkludering. Hälsoläget bland romer är ett område som vare sig pilot- eller utvecklingskommunerna haft möjlighet att analysera. Folkhälsomyndigheten visar på ett stort behov av ökad kunskap hos kommuner och myndigheter om romers hälsa. Det behövs metoder för att följa upp hälsosituationen 2018.

Ärendet

Vid senaste lärandeträffen tillsammans med alla fem utvecklingskommuner för romsk inkludering diskuterades att respektive kommun skulle skicka en skrivelse till Regeringskansliet för att betona vikten av behovet av fortsatta statliga medel för att fortsätta arbetet för romska mänskliga rättigheter och säkerställa långsiktighet i arbetet med romsk inkludering. I dagsläget har Borås stad inlämnat en skrivelse till Regeringskansliet och övriga utvecklingskommuner arbetar med att upprätta skrivelser.

I denna skrivelse till Regeringskansliet betonar socialnämnden att en viktig förutsättning för det fortsatta arbetet för romska mänskliga rättigheter och romsk inkludering, utifrån de övergripande målen i regeringens strategi för romsk inkludering, är att det finns resurser för att nå strategins övergripande mål att ”den rom som fyller 20 år 2032 ska ha likvärdiga möjligheter i livet som den som är icke-rom”.

Socialförvaltningen

Kaisa Björnström
Direktör

Socialnämnden

FörslagRegeringskansliet
Kulturdepartementet
103 33 StockholmHandläggare:
Helene Löwgren

Angående romsk inkludering

Uppsala kommun valdes av regeringen till en av fem utvecklingskommuner för romsk inkludering för perioden 1 juni 2016 till 1 juni 2020 och socialnämnden har samordningsansvaret för det kommunövergripande utvecklingsarbetet.

Delegationen för romska frågor föreslog i sin utredning en strategi för att säkerställa romers mänskliga rättigheter och lämnade omkring 70 förslag på åtgärder inom de områden delegationen bedömt som strategiska för förändringar av romers villkor i samhället. Insatserna måste vara långsiktiga, *minst en generation eller 20 år*, för att målen ska kunna uppnås. Det antiziganistiskt betingade utanförskapet är en del av samhällsstrukturen och det krävs tid, resurser och arbete för att kunna förändra det.

Kommuner har en central och viktig roll i arbetet med att förbättra romers situation då kommuner ansvarar för verksamheter som är avgörande för romers möjligheter till inkludering i samhället. Även statliga verksamheter och myndigheter har en betydande roll i arbetet för romska mänskliga rättigheter och romsk inkludering.

Uppsala kommun instämmer i rapporter och uppföljningar inom området som betonar att utvecklingsarbete tar tid och kräver långsiktighet samt förutsätter samverkan mellan förenade resurser som kommuner, regioner och statliga myndigheter och i samverkan med det romska civilsamhället för att uppnå strategins intentioner och mål. Strategin lyfter fram sex olika områden vilka var och en är omfattande och i behov av långsiktiga lösningar. Socialnämnden menar att samordning och brobyggarverksamhet är viktiga och avgörande framgångsfaktorer i implementeringen av strategin i de kommunala förvaltningarna såväl som hos den nationella minoriteten romer.

En avgörande faktor är att det finns resurser för det fortsatta arbetet utifrån regeringens strategi för romsk inkludering. Att inrätta ett nytt långsiktigt statsbidrag för kommuners arbete för romsk inkludering är en viktig förutsättning för kommuners fortsatta arbete att nå strategins övergripande mål att *"den rom som fyller 20 år 2032 ska ha likvärdiga möjligheter i livet som den som är icke-rom"*.

Socialnämnden

Eva Christiernin
OrdförandeLotta von Wowern
Sekreterare